

What is public policy in conflict societies?

ศรีสมภาพ จิตรภิรมย์ศรี

สถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้

สถาบันสันติศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

30 กันยายน 2565

What is public policy?

- **What is public policy?**

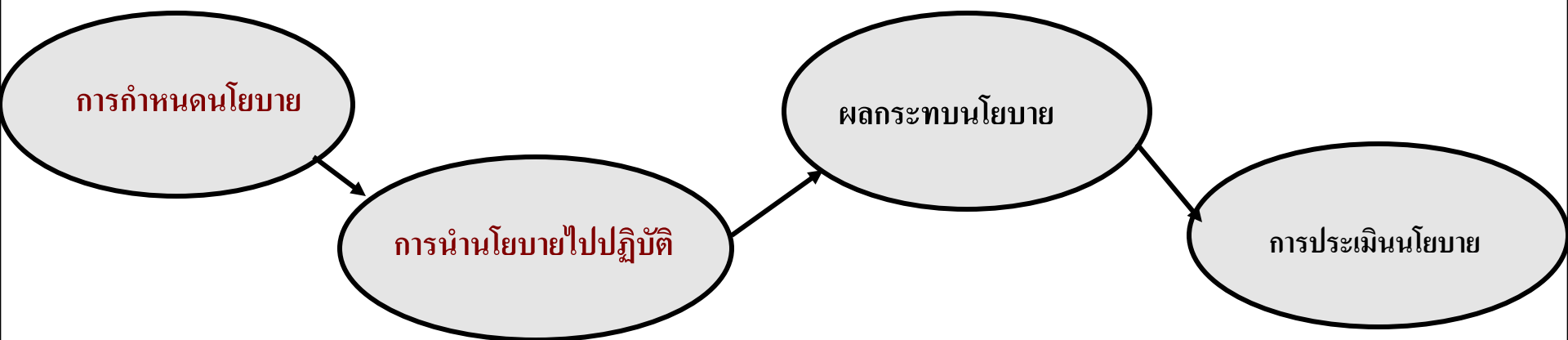
- **James E. Anderson**

- วิธีทางปฏิบัติที่ประกอบด้วยตัวแสดงหลายตัวเพื่อแก้ปัญหา

- A purposive course of action followed by an actor or set of actors in dealing with a problem or matter of concern.

การศึกษานโยบายมีแนวการศึกษาสามอย่างคือ

1. หากกรอบการมอง ขั้นตอนของกระบวนการนโยบายสาธารณะ

“ .....หาสาเหตุและผล ของการเกิดนโยบายสาธารณะ ..... ”

2. การพิจารณานโยบายรัฐในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

นโยบายการศึกษา

นโยบายสาธารณสุข

นโยบายสวัสดิการสังคม

นโยบายความมั่นคง

ฯลฯ

3. การวิเคราะห์นโยบายหรือนโยบายศาสตร์

- วิชานโยบายสาธารณะเป็นศาสตร์ประยุกต์ที่มีหลักเกณฑ์แบบวิทยาศาสตร์เพื่อช่วยให้นักปฏิบัติมีเครื่องมือในการวิเคราะห์ “กระบวนการนโยบาย”

.....

เสนอเครื่องมือในการวิเคราะห์นโยบาย

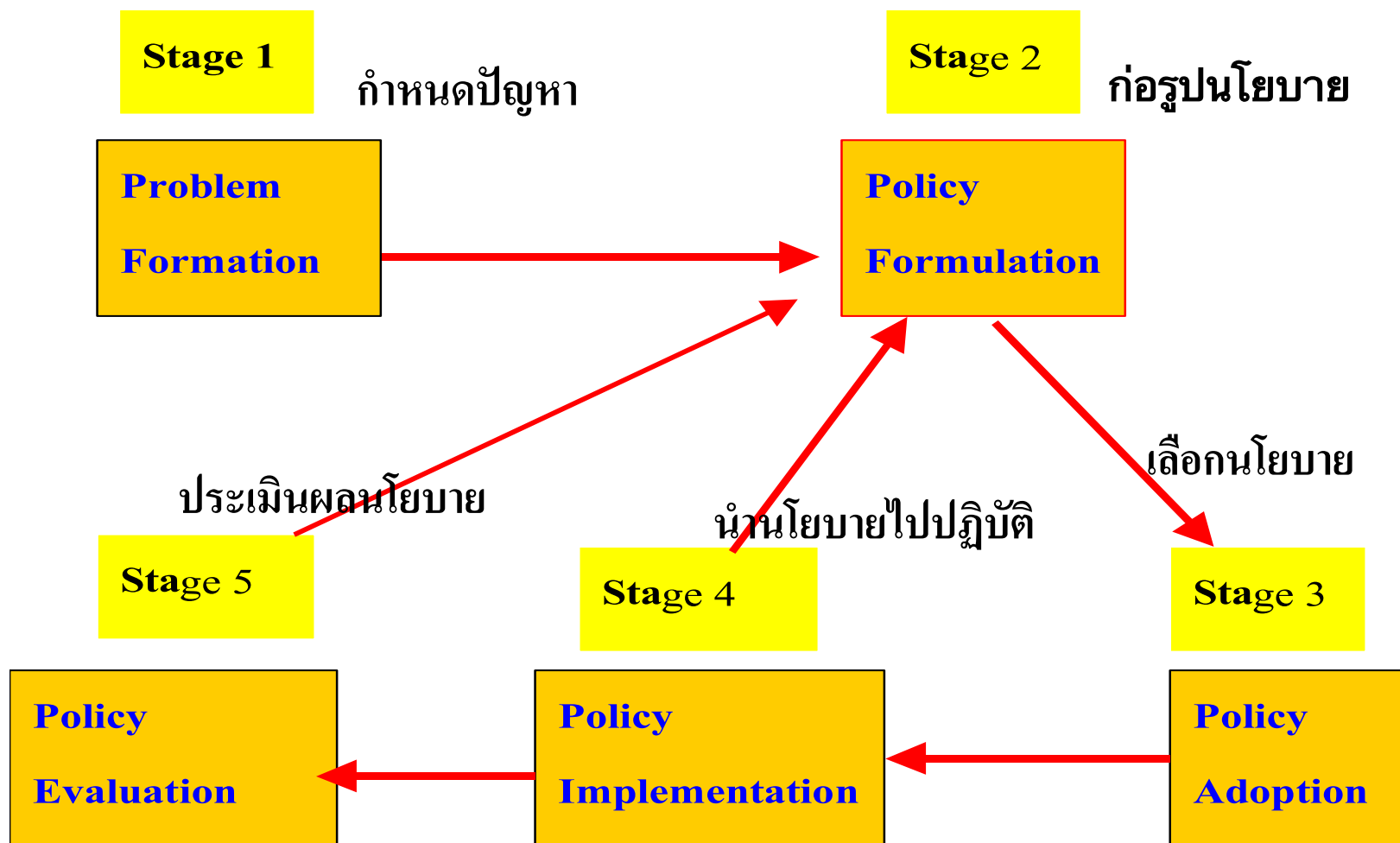
เสนอหลักในการกำหนดเป้าหมายของนโยบาย

เสนอหลักในการทำนายผลของการเลือกนโยบายต่างๆ

เสนอหลักในการควบคุมและนำนโยบายไปปฏิบัติ

เสนอหลักในการประเมินผลนโยบาย

ขั้นตอนและกระบวนการนโยบายสาธารณะ

กระบวนการนโยบายสาธารณะ

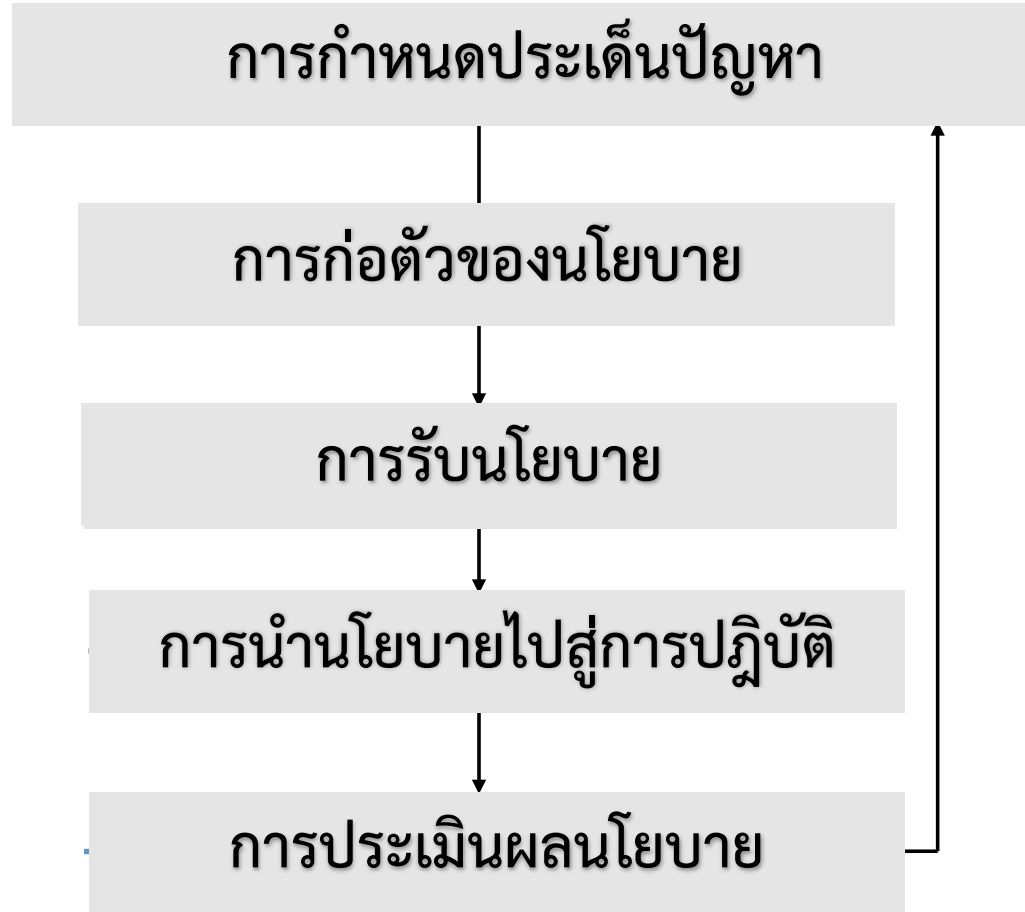
การกำหนดประเด็นปัญหา

การก่อตัวของนโยบาย

การรับนโยบาย

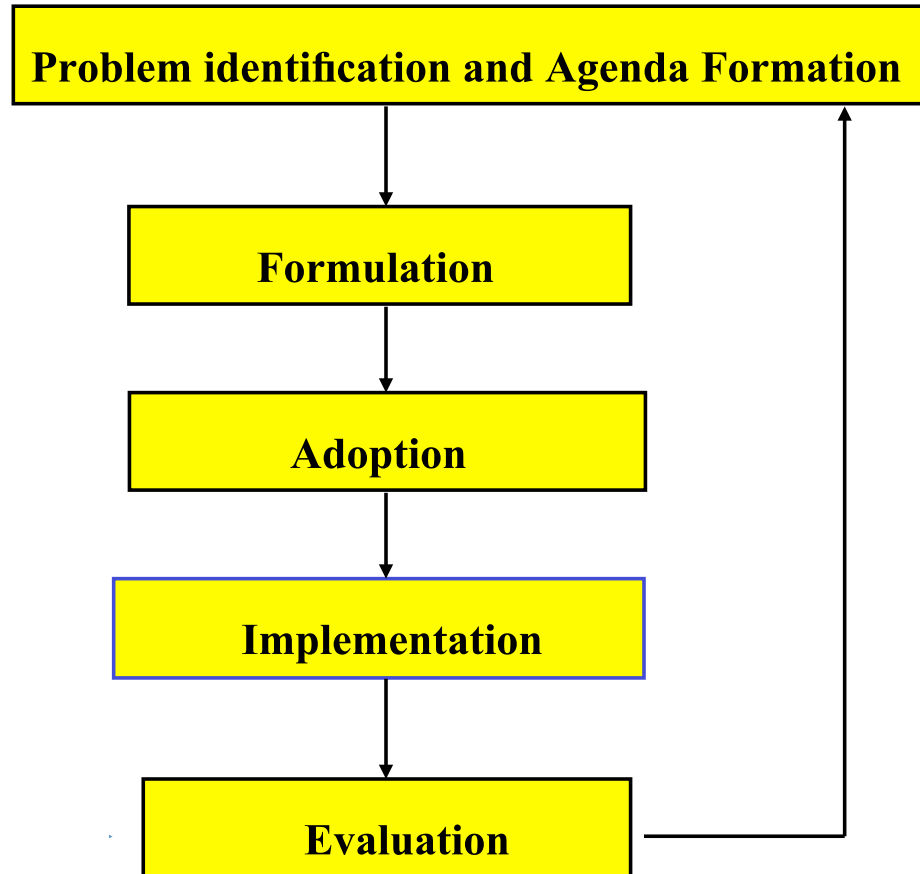
การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

การประเมินผลนโยบาย

กระบวนการนโยบายสาธารณะ

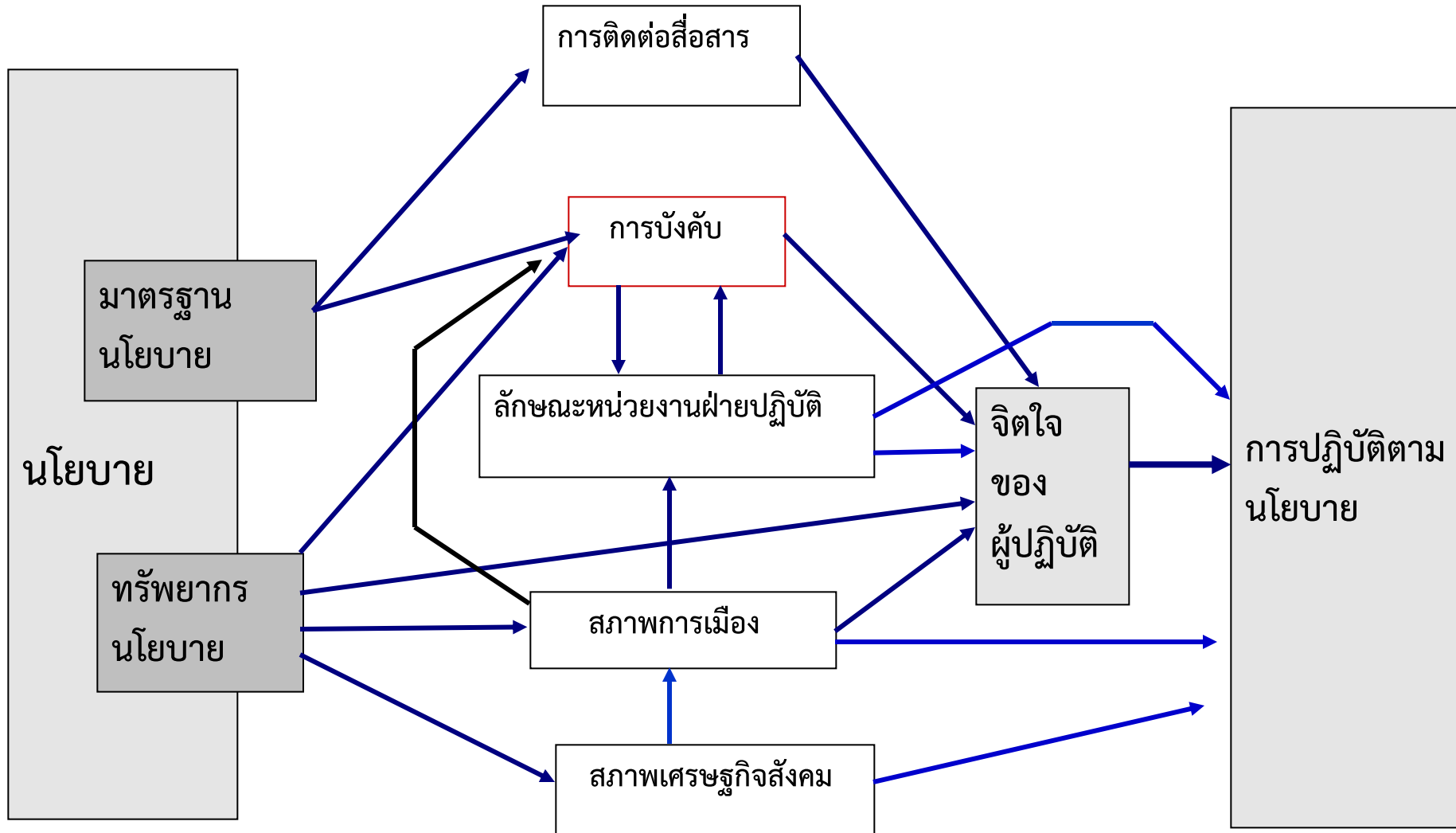
รูปแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ

- Donald S. Van Meter and Carl E. Van Horn ได้เสนอกรอบการมองกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (policy implementation)
- คำว่า policy implementation หมายถึงการกระทำของข้าราชการและประชาชนซึ่งมีผลเป็นการส่งเสริมหรือขัดขวางความพยายามของรัฐในการบรรลุเป้าหมายของนโยบายบางประการที่ถูกกำหนดไว้ล่วงหน้า

รูปแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ

- นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นกระบวนการ นั่นก็คือ มีความต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง มีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมไม่ใช่กิจกรรมที่เกิดขึ้นชั่วคราวแล้วก็เลือนหายไป ไม่ใช่กิจกรรมที่ขยับขย่อนแต่เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องไปไม่หยุดยั้งแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันอยู่ตลอดเวลา

Policy Implementation Model

แนววิเคราะห์ระบบการเมือง

Political System Approach

- เป็นการวิเคราะห์การเมืองแบบ Macro level analysis ซึ่งสามารถใช้วิเคราะห์การเมืองและนโยบายในที่ต่างๆทั่วโลกได้
- มุ่งเน้นที่กระบวนการทางการเมืองและนโยบาย การทำหน้าที่ต่างๆมากกว่าที่โครงสร้างและสถาบันทางการเมือง
- สามารถเชื่อมโยงกระบวนการทางการเมืองและนโยบายกับกระบวนการทางสังคมและอื่นๆ

Political System Approach

- ระบบการเมืองหมายถึง ระบบของความสัมพันธ์ใดๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าต่างๆเพื่อสังคมโดยมีอำนาจรองรับการบังคับให้ปฏิบัติตาม

David Easton อธิบายว่าระบบการเมืองคือ

“The authoritative allocation of values (and resources) for a society.”

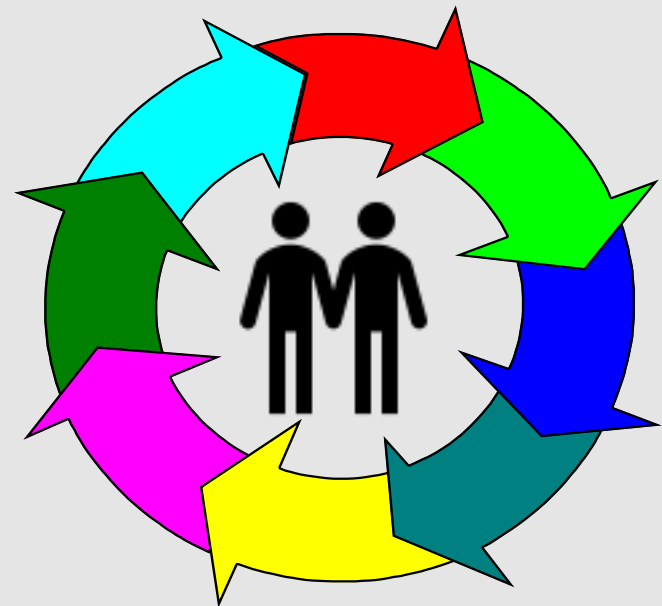
Political System Approach

- การจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าทั้งหลายในสังคม เช่น ชื่อเสียง เกียรติยศ อำนาจ และความมั่งคั่ง .... โดยอำนาจที่ชอบธรรม
- สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีอยู่อย่างจำกัด ในขณะที่ความต้องการในการที่จะได้รับสิ่งที่มีคุณค่าเหล่านี้ของคนในระบบการเมืองมีอยู่อย่างหลากหลาย
- ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการ “จัดสรร” สิ่งที่มีคุณค่านั้นๆ ให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีความพึงพอใจกับการจัดสรรมากที่สุดเพื่อขจัดความขัดแย้งอันอาจจะเกิดจากการแย่งชิง ...
- อำนาจที่จัดสรรนั้นมีความชอบธรรม

Political System Approach

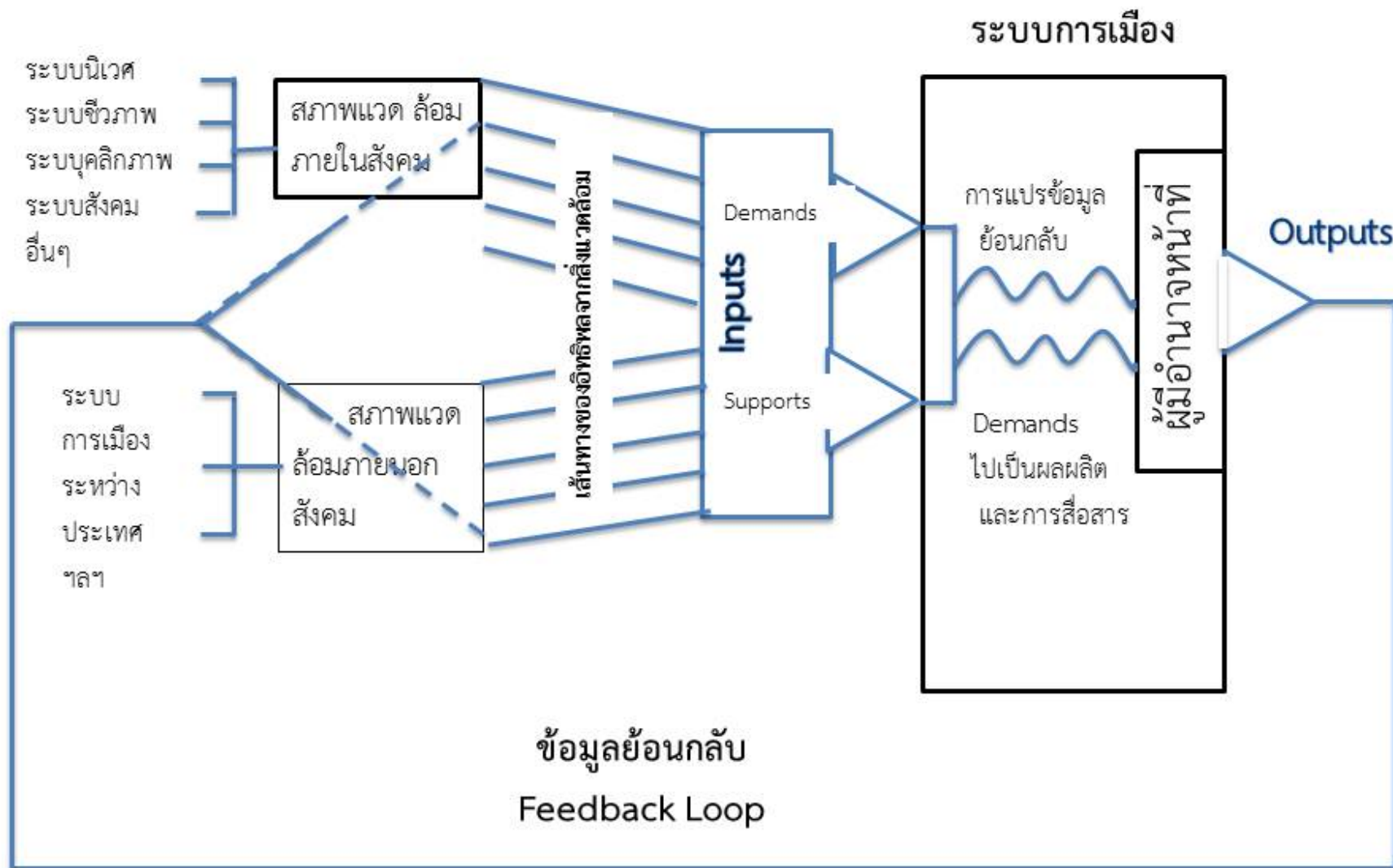
- ระบบ (System) คืออะไร?
- ระบบเป็นโครงสร้างของความสัมพันธ์ ซึ่งทำหน้าที่อยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อม

ตัวแบบการตอบสนองอย่างมีพลวัตของระบบการเมืองและนโยบาย

A Dynamic Response Model of A Political System

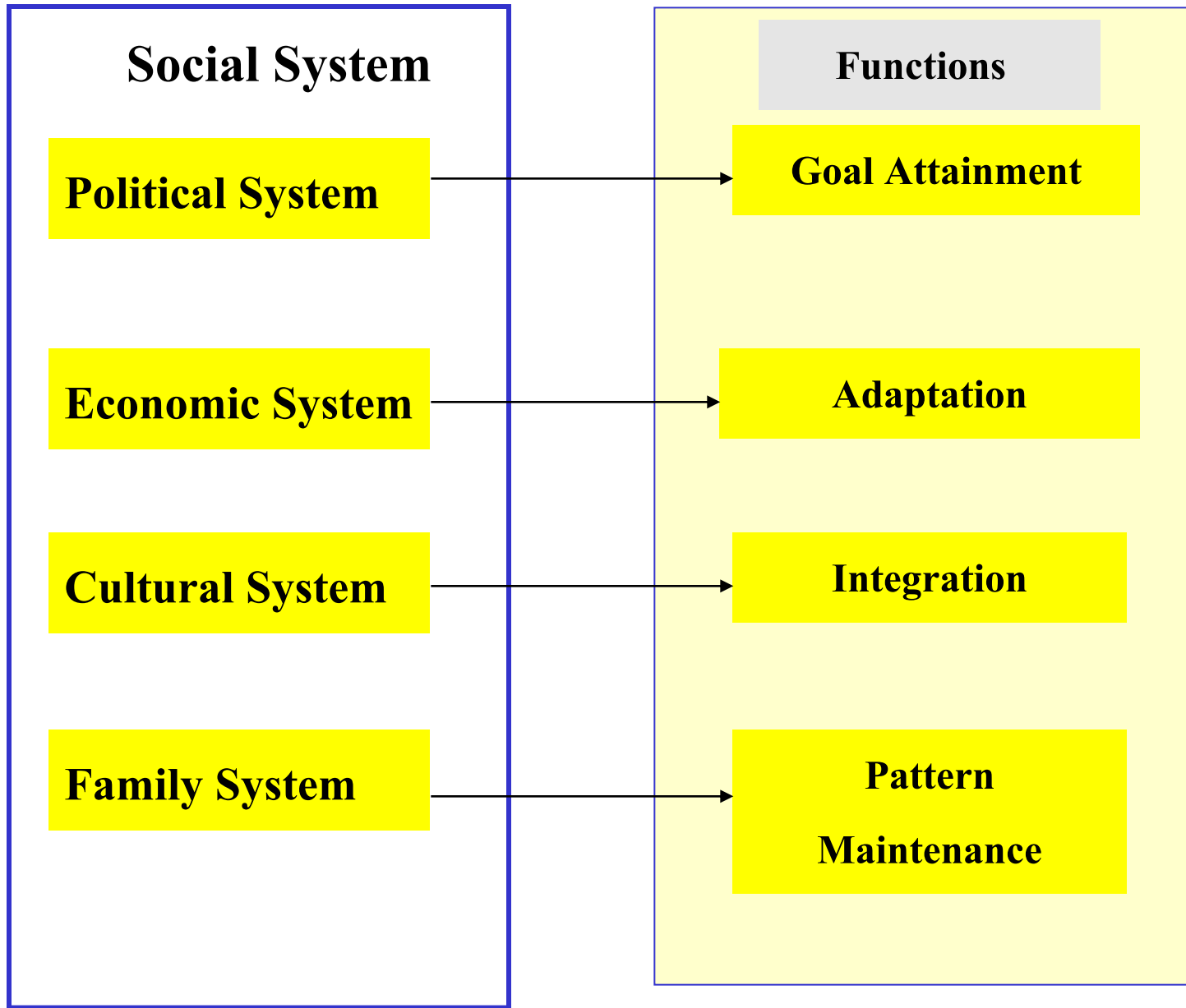

- ในสังคมแต่ละสังคมจะมีระบบอยู่หลายระบบ

- แต่ละระบบก็ทำหน้าที่ของระบบที่แตกต่างกัน

- ระบบที่ทำหน้าที่สำคัญที่สุดคือระบบการเมืองหรือระบบนโยบาย

Constructionism

Constructionism

นโยบายเป็นเรื่องของการโน้มน้าวใจ

และการสร้างคำพูด ภาษาหรือบทสนทนาทางการเมือง

(Policy as Persuasion and Political Discourse)

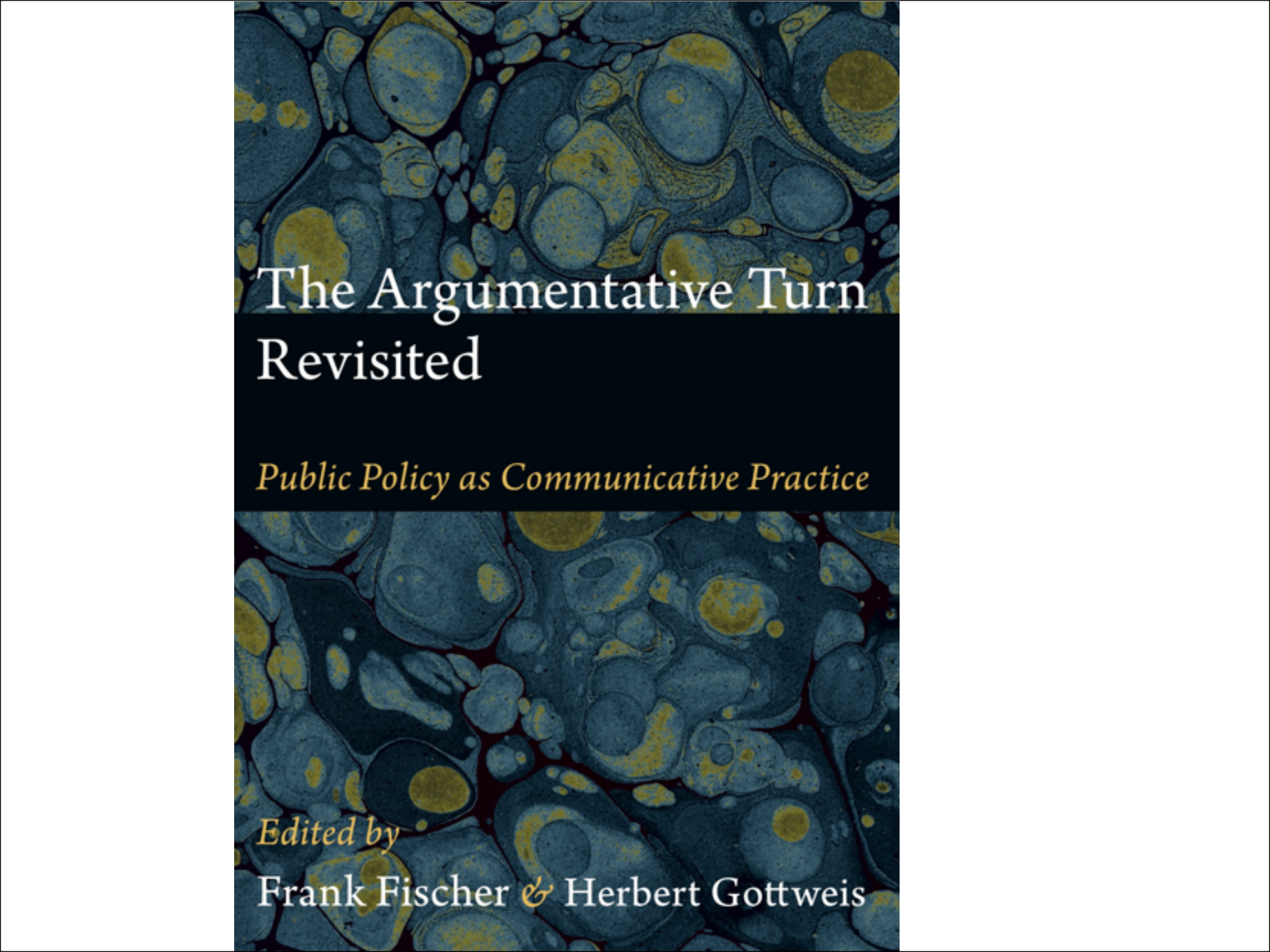
THE POLICY ANALYST IS THE PRODUCER
OF POLICY ARGUMENTS, MORE SIMILAR
TO A LAWYER--A SPECIALIST IN LEGAL
ARGUMENTS--THAN TO AN ENGINEER OR
A SCIENTIST.

ทักษะที่สำคัญของนักวิเคราะห์นโยบายจึงมิใช่
เพียงแค่วิทยาศาสตร์แต่เป็นเรื่องการอภิปราย
ถกเถียง (argumentative) .....

..... นักวิเคราะห์นโยบายต้องมีความสามารถในการ
สืบค้นและพิสูจน์ข้อสมมุติฐาน สร้างหลักฐาน
และอธิบายให้หลักฐานมีความน่าเชื่อถือ เชื่อมโยง
เรื่องราวต่างๆที่ซับซ้อน ดึงข้อสรุปหรือข้อ
อภิปรายมาจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่งและที่
สำคัญก็คือ .....

สามารถสื่อสารกับคนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ..

The Argumentative Turn
Revisited

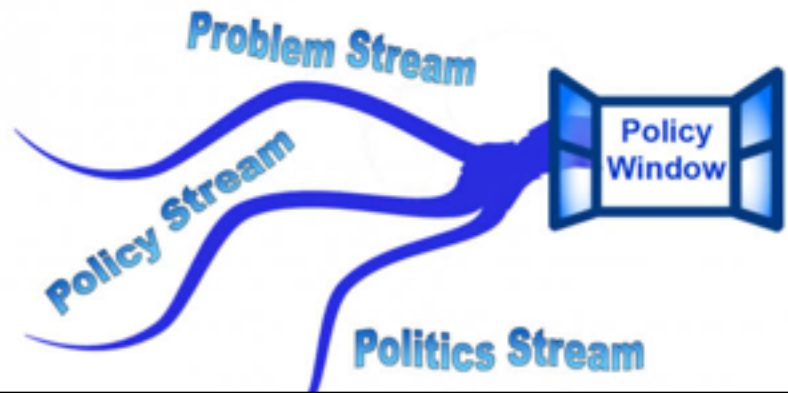
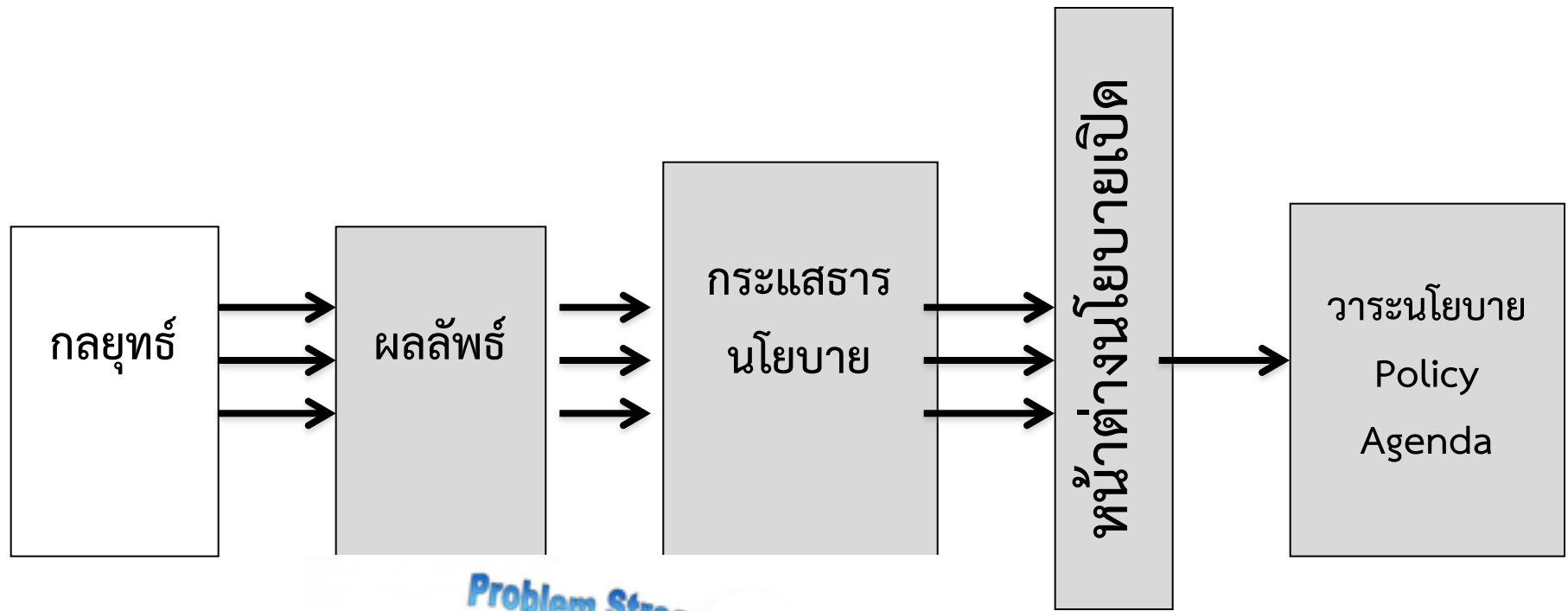
Public Policy as Communicative Practice

Edited by

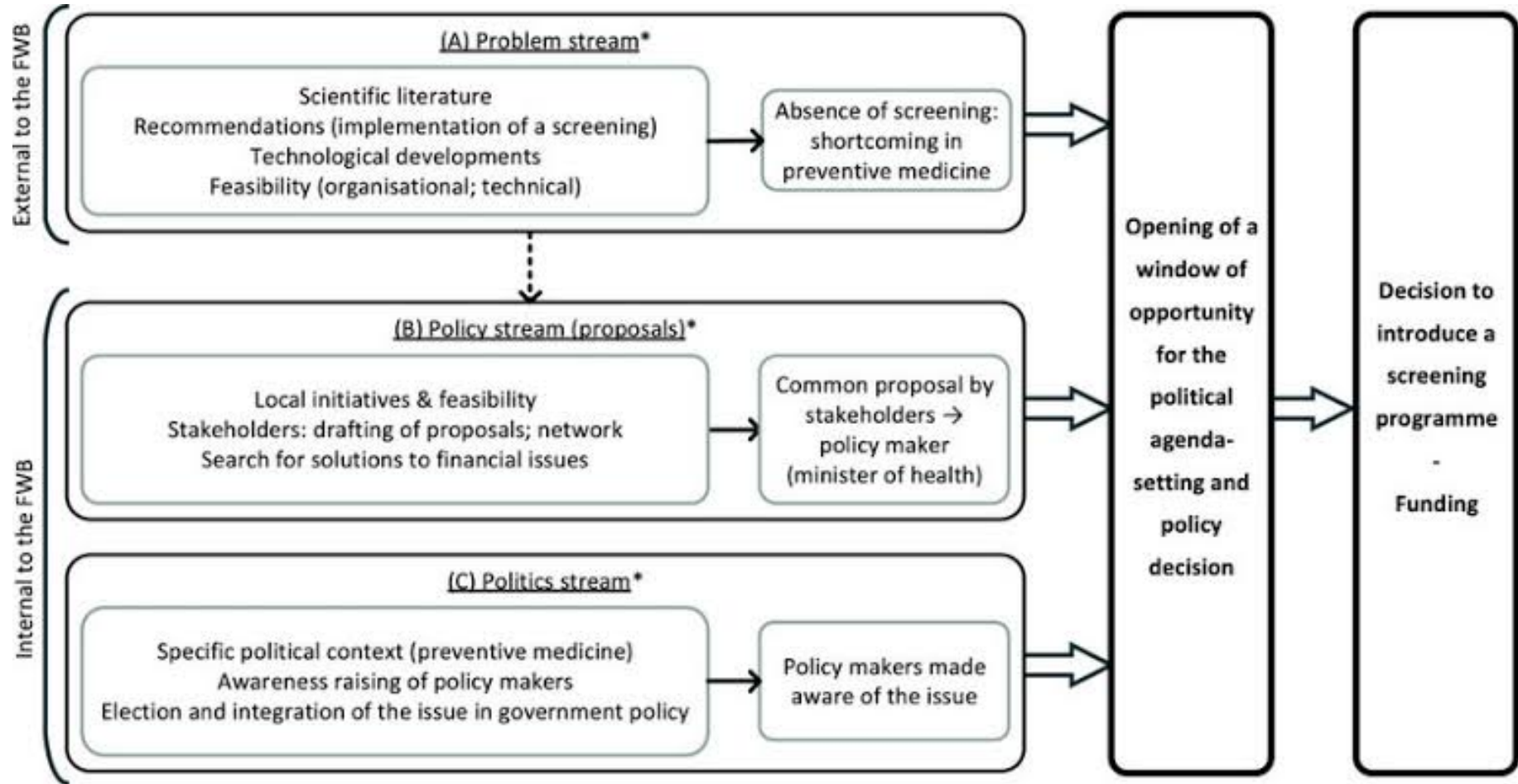
Frank Fischer & Herbert Gottweis

องค์ประกอบสามอย่าง

Strategy-Outcomes-Stream Process

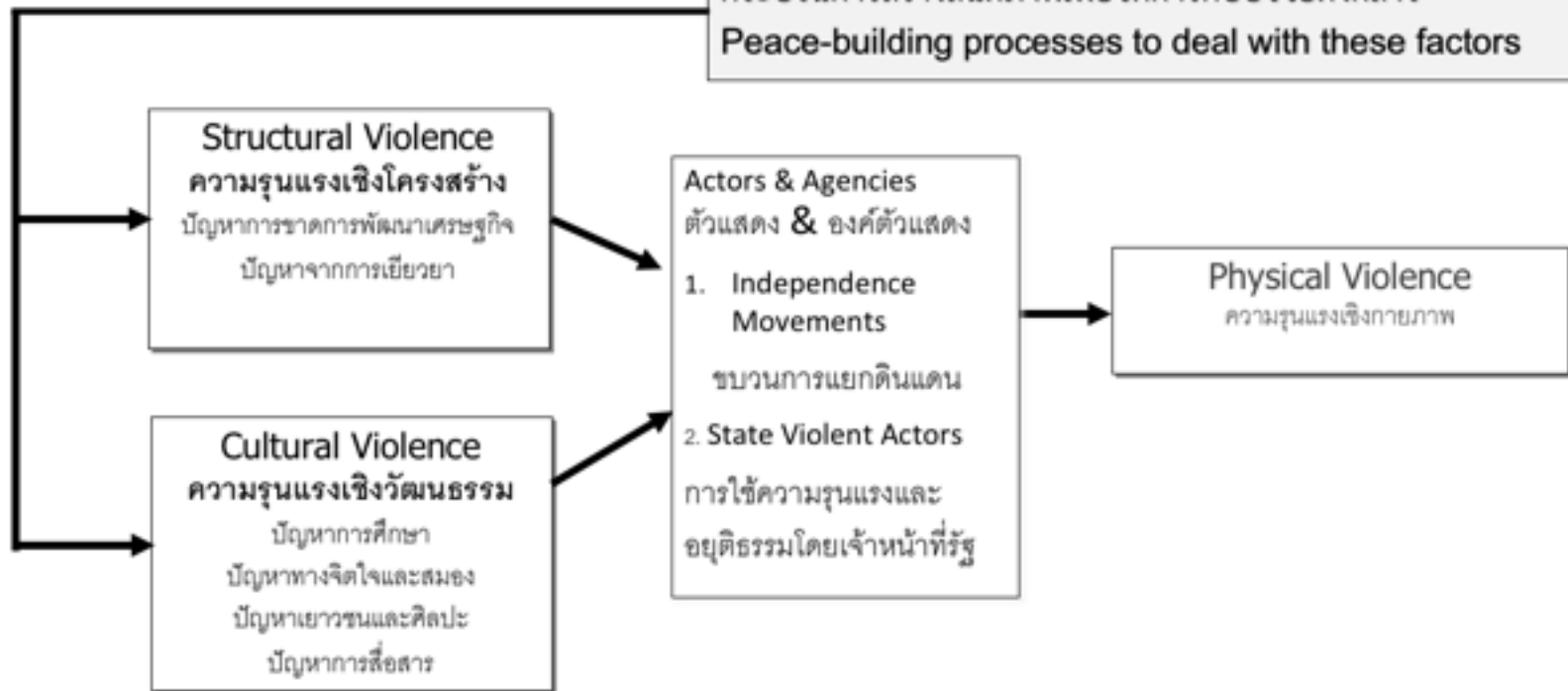

ปัจจัยความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่นำมาสู่การแก้ปัญหาด้วยการไม่ใช้ความรุนแรง

กระบวนการสร้างสันติภาพเพื่อจัดการกับปัจจัยดังกล่าว
Peace-building processes to deal with these factors

Johan Galtung

- ฐานทางทฤษฎีการจัดการความขัดแย้งของ Johan Galtung ปัจจัยที่เป็นความรุนแรงซ่อนเร้นคือปัญหาเชิงโครงสร้างและปัญหาเชิงสัญลักษณ์ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งนำมาสู่ตัวกระทำความรุนแรงอย่างเปิดเผยคือขบวนการต่อสู้/กลุ่มผู้ก่อเหตุความรุนแรงและเจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนที่สร้างเงื่อนไขของความรุนแรง ทำให้เกิดความรุนแรงเชิงกายภาพ
- ดังนั้น วิธีการแก้ปัญหาคือกระบวนการสันติภาพและสันติสุขเพื่อทำให้เกิดการพูดคุยสันติสุข/สันติภาพซึ่งเริ่มในปี พ.ศ. 2556 ในอีกด้านหนึ่งคือกระบวนการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อกับการสร้างสันติสุขอันได้แก่นโยบายการพัฒนาด้านต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง การพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาทางเศรษฐกิจการศึกษาและโครงการแก้ปัญหาความยากจนหรือการกระจายรายได้ การจัดทำแผนงานและงบประมาณ "ในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์สอดคล้องตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ" ก็คือการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างและสัญลักษณ์ตามแนวทางดังกล่าว

